

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15Co/51/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813201431
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8813201431.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členiek senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Antovszká, s.r.o., Vlárská 32, Bratislava, proti žalovanému: K. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. P. XXX, o zaplatenie 94,10 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11C/63/2013-40 z 26.3.2014, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a vo výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznáva.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 48,47 eur s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 48,47 eur od 15.10.2008 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalším výrokom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a náhradu trov konania žalobcovi nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca podanou žalobou sa proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 94,10 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 48,47 Eur od 15.10.2008 do zaplatenia, a to z titulu vrátenia nepovoleného debetného zostatku na osobnom účte (48,47 Eur s 8,5 % úrokom z omeškania od 15.10.2008; t.j. od odstúpenia od zmluvy) a titulom sankčného úroku z omeškania (zmluvnej pokuty) sumy 45,63 eur.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd prvého stupňa vyhodnotil za dôvodné priznanie nároku na plnenie prekročeného a nedoplneného debetného zostatku na osobnom účte žalovaného vo výške 48,47 eur a 8,5 % ročných úrokov z omeškania z tejto sumy od 15.10.2008 do zaplatenia. V podstate v tejto časti skutkových i právnych záverov si osvojil zdôvodnenie podanej žaloby. Citoval pritom ust. §§ 708, 709 ods. 1, 710, 713 ods. 2, 715 ods. 1, 2, 497, 502 ods. 1, 503 ods. 2, 504, 506, 369 ods. 1, 2 Obch. zák. i vybrané ustanovenia uzavretej VOP žalobcu. Odkázal aj na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. i na to, že so splnením povinnosti zaplatiť sumu 48,47 eur sa žalovaný dostal dňom nasledujúcim po oznámení odstúpenia od zmluvy do omeškania.

Následne aj po citácii ustanovení §§ 2 písm. a), 3 ods. 1, 2, 6 ods. 3, 23a ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, §§ 52 ods. 1-3, 524 ods. 1, 2, 533 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k uplatňovanému sankčnému úroku z omeškania vo výške 45,63 eur uviedol, že v danom prípade ide o spotrebiteľa a žalobca nepreukázal, o aký sankčný úrok sa má jednať, podľa čoho bol vypočítaný, z akej sumy, v akej výške a za aké obdobie. Žalobca uvedené súdu neozrejmil a nie je to zrejme ani z predloženého výpisu, preto pre neunesenie dôkazného bremena žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

Výrok o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil aplikáciou ust. §§ 142 ods. 2, 149 ods. 1, 151 ods. 1, 2, 8 O.s.p. a vzhľadom na pomerne rovnaký pomer úspechu a neúspechu účastníkov konania rozhodol, že žiaden z nich nemá na náhradu trov konania právo.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Posudzujúc obsah ním podaného odvolania (§ 41 ods. 2 O.s.p.) namietal rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti, ktorou bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá i výrok o náhrade trov konania. Vytýka súdu prvého stupňa, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zdôrazňuje aplikáciu § 273 Obch. zák., podľa ktorého časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na Všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené. V predmetnej veci po splnení zákonom stanovených podmienok sa obchodné podmienky žalobcu stali súčasťou zmluvy a ich znenie tvorí aj obsah zmluvy. Podľa čl. I. bod 3 Všeobecných obchodných podmienok (VOP) sa tieto podmienky stali súčasťou i obsahom zmluvného vzťahu. Za poskytovanie bankových produktov bola banka oprávnená účtovať si poplatky podľa aktuálneho Sadzovníka poplatkov banky v platnom znení. Podľa čl. I bod 7 VOP sankčným poplatkom sa rozumie zmluvná pokuta spojená s porušením, resp. nesplnením ustanovení zmluvy vrátane týchto VOP zo strany klienta, resp. inej povinnej osoby. V čl. III. bod 23 VOP bolo upravené, že ak vznikne na účte debetný (záporný) zostatok, resp. je prekročené povolené prečerpanie, má banka právo uplatniť úročenie debetu/nepovoleného prečerpania a následne takýto úrok zúčtovať na ľarchu účtu, prípadne účtovať sankčný poplatok, ktorý je spolu s debetnými úrokmi uvedený v Sadzovníku. Žalovaný porušil zmluvu a VOP a to tým, že jeho účet prekročil povolené prečerpanie bez súhlasu banky, ktoré nadobudlo charakter nepovoleného debetu v zmysle čl. III. bod 23 VOP. Preto žalobca listom z 9.10.2008 odstúpil od zmluvy. Žalovaný na uvedenú výzvu nereagoval a žalobcovi neuhradil príslušný debetný zostatok. Ak účet odporcu dosiahol záporný zostatok, bol žalobca oprávnený účtovať si aj sankčný poplatok, ktorého výška je stanovená podľa príslušného Sadzovníka. Spôsob dojednania sankčného poplatku (zmluvnej pokuty) je v súlade so zaužívanou praxou v bankovom sektore. Nepriznanie nároku na náhradu trov konania považoval žalobca za porušenie jeho ústavných práv. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Uplatnil si aj náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal podané odvolanie podľa § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania. Termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnil na úradnej tabuli súdu (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 1, 3 O.s.p.). Preskúmal napadnutý rozsudok i konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p.. Bol teda viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, nad rámec ktorých nebol oprávnený ani povinný rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmať. V tejto súvislosti, tak ako je už uvedené vyššie, pri posudzovaní podania žalobcu označeného ako odvolanie, odvolací súd mal za to, že nie je podaným odvolaním napadnutý výrok rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe vyhovené. V tomto výroku rozhodnutie súdu prvého stupňa nadobudlo právoplatnosť a nebolo oprávnením ani povinnosťou odvolacieho súdu tento výrok rozhodnutia súdu prvého stupňa preskúmať (§ 159 ods. 1, 3, § 206 ods. 2 O.s.p.). Vo zvyšnej časti odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu vo vzťahu k výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a vo výroku o trovách konania nie je možné vyhovieť.

Aj podľa samotného odvolateľa je v konaní uplatňovaný nárok vo výške 45,63 eur, ktorý je sankčným nárokom, teda nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty a mal by vyplývať zo zmluvného dojednaní obsahnutého vo Všeobecných obchodných podmienkach žalobcu.

Ani odvolateľ v podanom odvolaní nespochybňuje a nerozporuje spotrebiteľský charakter zmluvy uzavretej so žalovaným, od ktorej odvádza uplatnený nárok. Vzhľadom na čas uzavretia zmluvy je dôvodnou aplikácia i ust. § 23a ods.1 zák. č. 634/1992 Zb. (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), podľa ktorého sú spotrebiteľskými zmluvami aj všetky zmluvy, v ktorých vystupuje ako jedna zo zmluvných strán spotrebiteľ, a to aj vrátane tých zmlúv, ktoré sú uzavreté podľa Obchodného zákonníka. Predmetná zmluva bola nepochybne vopred pripravená na formulári, vrátane znenia Všeobecných obchodných podmienok, bez možnosti žalovaného meniť obsah a text uvedenej zmluvy. Zmyslom nielen národnej, ale aj nadnárodnej úpravy spotrebiteľského práva je dosiahnuť vyrovnanie faktického nerovného postavenia spotrebiteľa s profesionálnym dodávateľom s ohľadom na okolnosti, pri ktorých dochádza k uzavretiu zmluvy, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho či poskytovateľa služieb a jeho lepšiu znalosť práva a jednoduchšiu dostupnosť právnych služieb, ako aj vzhľadom na možnosť zo strany podnikateľa určovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv.

Všeobecné obchodné podmienky, na ktoré žalobca pri zdôvodňovaní svojho žalobného návrhu odkazuje a ktoré predložil súdu prvého stupňa, by mali byť účinné až od 1.7.2012. Nejde teda o VOP, ktoré by mali platiť v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Napriek tomu nie je sporným a zo zdôvodnenia žalobcu vo vzťahu k nároku, ktorý je predmetom odvolacieho konania vyplýva, že žalobca odkazuje na to, že banka si uplatňuje nárok na sankčný úrok (zmluvnú pokutu), ktorá je upravená práve vo VOP, ale aj tieto odkazujú na Sadzobník poplatkov, ktorý je banka oprávnená aj jednostranne meniť, a to aj bez dodatkov k zmluve. Napokon aj časť zmluvy podpísanej žalovaným v bode VII. bod 2 upravuje oprávnenie banky meniť Obchodné podmienky s tým, že ich účinnosť oznamuje banka zverejnením na v tomto článku uvedených miestach.

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy „o dohodnutí sankcií spojenej s neplnením záväzku spotrebiteľa“, ktorých výšku môže dodávateľ plnenia sám jednostranne meniť, sú podľa názoru odvolacieho súdu v zmysle ust. § 53 ods. 1, 2 písm. k/ Obč. zák. ustanoveniami o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľskej zmluve.

Ochrana spotrebiteľa spadá pod jednu zo základných právnych úprav Európskej únie, ktorá úzko súvisí s úpravou za tým účelom vydaných smerníc. Na ich interpretáciu Súdny dvor EÚ zdôraznil okrem iného aj to, že systém ochrany zavedený Smernicou Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5. 4. 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi, čo sa týka tak vyjednávacej právomoci, ako aj úrovne informovanosti, ktorá ho vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Takéto nerovné postavenie medzi spotrebiteľom a predávajúcim alebo poskytovateľom môže byť narovnané len pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným zmluvným stranám (viď napr. rozsudok SD Oceáno Gruppo Editoriale a Salvat Editores bod 27). Aj v zmysle toho odvolací súd dospel k záveru, že pre nárok na zmluvnú pokutu je zásadným to, že takéto dojednanie v rámci spotrebiteľskej zmluvy nemôže byť súčasťou tzv. Všeobecných obchodných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy samotnej, t.j. listiny, na ktorej spotrebiteľ pripojí svoj podpis. Ak takáto náležitosť nebola splnená, nemôže byť žalobcovi uplatňovaný nárok na zmluvnú pokutu priznaný. K podobnému záveru o uplatnení Všeobecných obchodných podmienok v spotrebiteľských zmluvách dospel aj Ústavný súd ČR v Náleze I. ÚS 3512/11 zo dňa 11. 11. 2013.

Podmienky nároku na zmluvnú pokutu musia byť navyše upravené presne a určite v dohode strán (vrátane výšky), ktorá musí mať písomnú formu (§ 37 ods.1, § 544 ods. 2 Obč. zák.) a výška nemôže byť upravená tak, že ju môže jednostranne meniť niektorá zo zmluvných strán. Absencia písomnej formy i absencia presného a určitého popísania podmienok na zmluvnú pokutu vrátane jej výšky odôvodňuje neplatnosť takéhoto „dojednaní“ (§ 37 ods. 1, § 40 ods. 1 Obč. zák.). Ak zmluvná pokuta mala byť

obsiahnutá len vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré navyiac žalobca súdu ani nedoručil a nedalo sa preto ani zistiť, či aj tieto boli vôbec spotrebiteľom podpísané, odvolací súd nemal pochybnosť o tom, že tento nárok žalobcovi nebolo možné priznať.

Čo sa týka nadväzujúceho napadnutého výroku rozsudku prvostupňového súdu o trovách konania, niet mu čo vyčítať. Prvostupňový súd správne postupoval podľa ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. a za určujúce pre rozhodnutie o trovách konania považoval procesný výsledok konania. Žalobca, ktorý v konaní proti žalovanému uplatňoval nárok na 94,10 eur s príslušenstvom, bol úspešný s týmto nárokom čiastočne, keď mu súd prvého stupňa priznal 48,47 eur s uplatňovanými úrokmi z omeškania. V percentuálnom vyjadrení úspech žalobcu bol tak 52 % a úspech žalovaného v percentuálnom vyjadrení 48 %. Keďže v konaní išlo o čiastočný úspech žalobcu i žalovaného, toto zakladá dôvod na postup podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a vyslovenie záveru o tom, že niet dôvod na právo účastníkov na náhradu trov tohto konania.

Z týchto dôvodov odvolací súd, ktorý zdôrazňuje viazanosť dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa, či jeho zrušenie. Preto pri aplikácii § 219 ods. 1 O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil.

V odvolacom konaní žalobca bol neúspešný. Úspešný žalovaný náhradu trov odvolacieho konania nežiadal priznať, preto pri postupe podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 i § 151 ods. 1 O.s.p. náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd žalovanému nepriznal.

Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.